

Czwartek, 30 kwietnia 2015 r.

P8_TA(2015)0182

Sprawozdanie z postępów Bośni i Hercegowiny w 2014 r.**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 30 kwietnia 2015 r. w sprawie sprawozdania z postępów Bośni i Hercegowiny w 2014 r. (2014/2952(RSP))**

(2016/C 346/12)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Układ o stabilizacji i stowarzyszeniu między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi z jednej strony a Bośnią i Hercegowiną z drugiej strony, podpisany w dniu 16 czerwca 2008 r. i ratyfikowany przez wszystkie państwa członkowskie UE oraz Bośnię i Hercegowinę,
 - uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej w sprawie Bałkanów Zachodnich przyjęte w dniach 19-20 czerwca 2003 r. i załącznik do nich zatytułowany „Agenda z Salonik dla Bałkanów Zachodnich: w kierunku integracji europejskiej”,
 - uwzględniając konkluzje Rady z dni: 20 października, 17–18 listopada oraz 15 i 16 grudnia 2014 r.,
 - uwzględniając komunikat Komisji pt. „Strategia rozszerzenia i najważniejsze wyzwania w latach 2014–2015” z dnia 8 października 2014 r. (COM(2014)0700) oraz towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji SWD(2014)0305 pt. „Sprawozdanie z postępów Bośni i Hercegowiny w 2014 r.”, a także orientacyjny dokument strategiczny dotyczący Bośni i Hercegowiny na lata 2014–2017 przyjęty dnia 15 grudnia 2014 r.,
 - uwzględniając pisemne zobowiązanie do integracji z UE przyjęte przez Prezydium Bośni i Hercegowiny w dniu 29 stycznia 2015 r. i zatwierdzone przez parlament Bośni i Hercegowiny w dniu 23 lutego 2015 r.,
 - uwzględniając decyzję Rady z dnia 19 stycznia 2015 r. dotyczącą mianowania Larsa-Gunnara Wigemarka specjalnym przedstawicielem UE oraz szefem delegatury w Bośni i Hercegowinie,
 - uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie tego kraju,
 - uwzględniając pracę Cristiana Dan Predy, stałego sprawozdawcy Komisji Spraw Zagranicznych ds. Bośni i Hercegowiny,
 - uwzględniając art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że UE wielokrotnie powtarzała swoje jednoznaczne zobowiązanie na rzecz europejskiej perspektywy dla Bośni i Hercegowiny oraz integralności terytorialnej, suwerenności i jedności tego kraju;
- B. mając na uwadze, że UE zaoferowała Bośni i Hercegowinie nową propozycję opartą na podejściu mającym na celu wsparcie kraju we wznowieniu procesu reform, w poprawie sytuacji społecznej i gospodarczej oraz zbliżeniu się do Unii Europejskiej; mając na uwadze, że również jednoznaczne zobowiązanie i zaangażowanie jest teraz wymagane od politycznych elit kraju; mając na uwadze, że przystąpienie do UE to wieloaspektowy proces, który dotyczy całego kraju i wszystkich jego obywateli, i wymaga ono narodowego konsensusu dotyczącego programu reform;
- C. mając na uwadze, że zbyt skomplikowana i nieskuteczna architektura instytucjonalna, brak wystarczającej współpracy i koordynacji między przywódcami politycznymi Bośni i Hercegowiny oraz wszystkimi szczeblami rządu, brak wspólnej wizji i woli politycznej, a także etnocentryczne postawy poważnie hamują postępy w kraju; mając na uwadze, że spory motywowane podziałami politycznymi i etnicznymi bardzo negatywnie odbijają się na pracy zgromadzeń na szczeblu państwa;

Czwartek, 30 kwietnia 2015 r.

- D. mając na uwadze, że przedłużający się impas polityczny stanowi poważną przeszkodę dla stabilizacji i rozwoju kraju, a także pozbawia obywateli perspektyw na bezpieczną przyszłość i dobrobyt; mając na uwadze, że inercja polityczna, bezrobocie, bardzo wysokie poziomy korupcji i niezadowolone z elit politycznych doprowadziły do niepokoju społecznego, które w lutym 2014 r. rozprzestrzeniły się z Tuzli na cały kraj;
- E. mając na uwadze, że UE stawia praworządność w centrum procesu rozszerzenia; mając na uwadze, że silne wsparcie polityczne ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia postępów w tych dziedzinach;
- F. mając na uwadze, że szerzy się korupcja, administracja publiczna jest rozdrobniona, wiele różnych systemów prawnych stwarza problemy, mechanizmy współpracy ze społeczeństwem obywatelskim wciąż są słabe, środowisko medialne jest spolaryzowane, oraz że nie wszystkie narody składowe i obywatele cieszą się równymi prawami;
- G. mając na uwadze, że ponad 50 % dochodów publicznych Bośni i Hercegowiny wydaje się na utrzymanie licznych szczebli administracji; mając na uwadze, że Bośnia i Hercegowina jest najniżej notowanym krajem europejskim według wskaźników Banku Światowego, jeśli chodzi o łatwość prowadzenia działalności gospodarczej, i jednym z najniżej notowanych pod względem wskaźnika postrzegania korupcji; mając na uwadze, że Bośnia i Hercegowina ma najwyższy wskaźnik bezrobocia wśród ludzi młodych w Europie (59 % ludności aktywnej zawodowo w wieku 15-24 lat);
1. z zadowoleniem zauważa, że Rada zareagowała na jego wezwanie do zmiany podejścia UE wobec Bośni i Hercegowiny; apeluje do nowych przywódców Bośni i Hercegowiny, aby w pełni zaangażowali się w przeprowadzenie niezbędnych reform instytucjonalnych, gospodarczych i społecznych w celu poprawienia warunków życia obywateli Bośni i Hercegowiny oraz umożliwienia postępu na drodze do członkostwa w UE; wskazuje na konieczność osiągnięcia przez Bośnię i Hercegowinę znaczących postępów w realizacji programu reform, w tym Paktu na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, aby jej wniosek o członkostwo został rozpatrzony; podkreśla, że Bośnia i Hercegowina, podobnie jak każdy inny (potencjalny) kraj kandydujący, powinna być oceniana na podstawie jej własnych osiągnięć, a harmonogram akcesji powinien zależeć od tempa i jakości niezbędnych reform;
 2. podkreśla, że przy opracowywaniu opinii w sprawie wniosku o członkostwo w UE na wniosek Rady, Komisja powinna zwrócić szczególną uwagę na wykonanie orzeczenia w sprawie Sejdić-Finci; zwraca się do Komisji o gotowość do wsparcia porozumienia dotyczącego wykonania tego orzeczenia w celu zagwarantowania równych praw wszystkim narodom składowym i obywatelom oraz o pomoc w osiąganiu celów agendy UE, obejmującej funkcjonalny system dobrych rządów, rozwój demokratyczny i dobrobyt gospodarczy oraz poszanowanie praw człowieka;
 3. zdecydowanie popiera integrację europejską Bośni i Hercegowiny oraz wyraża przekonanie, że większe zaangażowanie UE powinno skupiać się m.in. na kwestiach społeczno-gospodarczych, otoczeniu biznesowym, ramach instytucjonalnych, praworządności i zarządzaniu, polityce egzekwowania prawa, niezawisłym wymiarze sprawiedliwości, walce z korupcją, reformie administracji publicznej, a także społeczeństwie obywatelskim i młodzieży, przy jednoczesnym utrzymaniu bez zmian warunkowego charakteru przystąpienia do UE; wzywa wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel, Komisję i państwa członkowskie do utrzymania skoordynowanego, konsekwentnego i spójnego stanowiska UE oraz do wykazania, że przystąpienie Bośni i Hercegowiny do UE jest priorytetem polityki zagranicznej Unii; podkreśla, że UE powinna dążyć do połączenia sił wszystkich dawców pomocy finansowej celem wsparcia skutecznego wdrażania uaktualnionego podejścia UE oraz pisemnego zobowiązania;
 4. z zadowoleniem przyjmuje pisemne zobowiązanie do integracji z UE przyjęte przez Prezydium Bośni i Hercegowiny, podpisane przez przywódców wszystkich partii politycznych i zatwierdzone przez parlament Bośni i Hercegowiny w dniu 23 lutego 2015 r., dotyczące środków mających zapewnić zdolność do działania i skuteczność instytucji, uruchomienie reform na wszystkich szczeblach zarządzania, przyspieszenie procesu pojednania i umocnienie zdolności administracyjnej; przyznaje, że zobowiązanie przetarło drogę do porozumienia w Radzie z dniem 16 marca 2015 r. o przystąpieniu do zawarcia układu o stabilizacji i stowarzyszeniu oraz jego wejściu w życie; z zadowoleniem przyjmuje wejście w życie układu o stabilizacji i stowarzyszeniu, zaplanowane na 1 czerwca 2015 r., które umożliwi Bośni i Hercegowinie oraz UE bliższą współpracę i zacieśnienie stosunków; wzywa do pełnej współpracy wszystkich przywódców politycznych przy gruntownym i skutecznym wdrażaniu zobowiązania, w szczególności przy umacnianiu praworządności

Czwartek, 30 kwietnia 2015 r.

oraz walce z korupcją i przestępczością zorganizowaną; przypomina o kluczowym znaczeniu zaangażowania politycznego i rzeczywistej odpowiedzialności za proces reform; zwraca się do nowych przywódców Bośni i Hercegowiny o uzgodnienie z UE nowego planu działania na rzecz szerokiego i kompleksowego programu reform w celu przyspieszenia procesu integracji kraju z UE; wzywa do zapewnienia przejrzystości w procesie planowania i wdrażania reform oraz do włączenia społeczeństwa obywatelskiego w proces reform;

5. wyraża głębokie zaniepokojenie oświadczeniem przyjętym w dniu 25 kwietnia 2015 r. przez kongres Sojuszu Niezależnych Socjaldemokratów (SNSD) we wschodnim Sarajewie, w którym apeluje się między innymi o referendum w sprawie niepodległości Republiki Serbskiej w 2018 r.; podkreśla fakt, że na mocy porozumienia z Dayton Republika Serbska nie ma prawa do secesji; przypomina, że wraz z przyjęciem pisemnego zobowiązania wszystkie siły polityczne, w tym SNSD, zobowiązały się do respektowania „suwerenności, integralności terytorialnej i niezależności politycznej Bośni i Hercegowiny”; apeluje do nowych przywódców politycznych o zaniechanie nacjonalistycznej i secesjonistycznej retoryki, która dzieli społeczeństwo, oraz o poważne zaangażowanie się w reformy, które poprawią warunki życia obywateli Bośni i Hercegowiny, utworzą demokratyczne, pluralistyczne i dobrze funkcjonujące państwo oraz przybliżą kraj do UE;

6. wzywa przywódców politycznych do priorytetowego potraktowania kwestii utworzenia skutecznego i wydajnego mechanizmu koordynacji w UE, skutecznie wiążącego instytucje na wszystkich szczeblach zarządzania, tak aby w całym kraju zapewnić dostosowanie do dorobku prawnego UE i jego egzekwowanie w interesie powszechnego dobrobytu obywateli; podkreśla, że bez takiego mechanizmu proces akcesji do UE pozostanie w impasie, gdyż obecna organizacja kraju jest zbyt nieskuteczna i dysfunkcyjna; podkreśla, że ustanowienie takiego mechanizmu umożliwiłoby Bośni i Hercegowinie korzystanie w pełni z dostępnych środków finansowych; podkreśla konieczność podjęcia konkretnych kroków na rzecz reform oraz wskazania krajowi i obywatelom wyraźnego kierunku;

7. podkreśla priorytetowe znaczenie zaspokojenie społeczno-gospodarczych potrzeb obywateli; uważa jednak, że kluczowe znaczenie ma również jednoczesne kontynuowanie reform politycznych i demokratyzacji systemu politycznego; podkreśla, że dobrobyt gospodarczy jest możliwy jedynie w oparciu o demokratyczne i pluralistyczne społeczeństwo oraz państwo; podkreśla także, że Bośnia i Hercegowina nie stanie się pewnym kandydatem do członkostwa w UE, jeżeli nie zapewni odpowiednich warunków instytucjonalnych; zwraca uwagę, że reforma konstytucyjna mająca na celu ugruntowanie, ujednoczenie i umocnienie ram instytucjonalnych ma nadal kluczowe znaczenie dla przekształcenia Bośni i Hercegowiny w skuteczne, pluralistyczne i w pełni funkcjonalne państwo; przypomina, że przyszła reforma konstytucyjna powinna również uwzględniać zasady federalizmu, decentralizacji, pomocniczości i prawowitego przedstawicielstwa, aby zapewnić skuteczną i sprawną integrację Bośni i Hercegowiny z UE; wzywa wszystkich przywódców politycznych do pracy na rzecz wprowadzenia koniecznych zmian;

8. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy Komisji mające na celu przyspieszenie projektów w ramach Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA) oraz umocnienie zarządzania gospodarczego; z żalem zauważa, że brak działania może mieć wpływ na przydział środków finansowych UE na rozwój polityczny i społeczno-gospodarczy w ramach instrumentu IPA-II; apeluje do właściwych organów o uzgodnienie ogólnokrajowych strategii sektorowych, szczególnie w priorytetowych dziedzinach transportu, energii, środowiska i rolnictwa, co stanowi kluczowy wymóg, którego spełnienie pozwoli na pełne korzystanie z finansowania z IPA;

9. wyraża uznanie w związku z prawidłowym przebiegiem wyborów w październiku 2014 r.; zauważa jednak, że po raz drugi z rządu proces wyborczy nie umożliwiał wszystkim obywatelom kandydowania na dowolny urząd; podkreśla kluczowe znaczenie pilnego ustanowienia wszystkich nowych organów parlamentarnych i rządowych na wszystkich szczeblach; apeluje do nowych przywódców, aby przestrzegali zasady powszechnych, równych i bezpośrednich wyborów, docierali do obywateli, nawiązywali kontakty ze społeczeństwem obywatelskim oraz odpowiedzialnie i natychmiast reagowali na ich zasadne zastrzeżenia; zwraca się do właściwych władz o przeprowadzenie dochodzenia dotyczącego bardzo poważnych zarzutów przeciwko premierowi Republiki Serbskiej, która rzekomo była zamieszana w kupowanie głosów dwóch posłów nienależących do jej partii w celu zdobycia większości w Zgromadzeniu Republiki Serbskiej;

10. z zadowoleniem przyjmuje powszechną krajową i międzynarodową solidarność, w tym w ramach unijnego programu ratunkowego w razie powodzi, w reakcji na klęski żywiołowe, do których doszło w 2014 r.; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że UE – na wniosek Bośni i Hercegowiny – udzieliła natychmiastowej i znacznej pomocy ratowniczej i humanitarnej, a także zorganizowała w lipcu 2014 r. konferencję darczyńców, której gospodarzem była Komisja,

Czwartek, 30 kwietnia 2015 r.

a współorganizatorami Francja i Słowenia; podkreśla, że Komisja zaprosiła Bośnię i Hercegowinę do uczestnictwa w unijnym mechanizmie ochrony ludności; wzywa do wprowadzenia skutecznych i skoordynowanych środków zapobiegawczych na wszystkich szczeblach, aby zaradzić skutkom obecnych klęsk oraz zapobiec takim klęskom w przyszłości; z zadowoleniem przyjmuje wiele pozytywnych przykładów bardzo bliskiej współpracy i wsparcia między grupami etnicznymi po powodziach, co świadczy o tym, że pojednanie jest możliwe; uważa, że współpraca regionalna i bliskie stosunki z krajami sąsiadującymi są podstawowymi czynnikami przeciwdziałania takim klęskom w przyszłości;

11. przypomina, że profesjonalna, skuteczna i oparta na osiągnięciach administracja publiczna jest podstawą procesu integracji Bośni i Hercegowiny i każdego innego kraju dążącego do członkostwa w UE; z poważnym zaniepokojeniem zauważa, że administracja publiczna, która ma wspierać postęp Bośni i Hercegowiny na drodze ku członkostwu w UE i poprawienie warunków życia obywateli, pozostaje rozczłonkowana, upolityczniona i dysfunkcyjna; nadal żywi obawy co do jej stabilności finansowej oraz co do tego, że brak politycznej woli zreformowania administracji może wpłynąć na świadczenie usług publicznych; apeluje do wszystkich właściwych podmiotów o przyjęcie nowej strategii reform administracji publicznej i planu działania po 2014 r., aby uprościć złożoną strukturę instytucjonalną, zracjonalizować koszty oraz usprawnić funkcjonowanie państwa;

12. apeluje do władz o uczynienie walki z korupcją absolutnym priorytetem, w związku z tym, że walka ta nie przyniosła dotychczas zadowalającej poprawy, oraz uwzględniając, że korupcja dotyczy wszystkich sektorów, w tym zdrowia i edukacji, wykorzystując najsłabsze osoby, potęgując pesymizm i brak wiary obywateli w ich instytucje; apeluje o skuteczne mechanizmy antykorupcyjne, niezawisłe działania następcze sądów, a także powszechne konsultacje ze wszystkimi zainteresowanymi podmiotami, co powinno zagwarantować terminowe przyjęcie uaktualnionych ram strategicznych na lata 2015–2019; wzywa ogólnie do skutecznego wdrożenia środków przeciwko korupcji; z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie zbioru przepisów antykorupcyjnych, w tym dotyczących wspierania ochrony osób zgłaszających zachowania nieetyczne na szczeblu państwa oraz utworzenia organów ds. zapobiegania korupcji na szczeblu państwowym; potępia próby podważania obowiązujących zasad praworządności i wyraża zaniepokojenie faktem, że nowe przepisy dotyczące konfliktów interesów osłabiają ramy prawne i utrudniają zapobieganie konfliktom interesów poprzez zwiększenie ryzyka politycznej ingerencji i brak środków zachęcających urzędników do jego przestrzegania; wzywa do wzmocnienia organów parlamentarnych zajmujących się zapobieganiem konfliktom interesów; apeluje do właściwych organów o poprawę wyników w zakresie skutecznego dochodzenia, ścigania i karania w głośnych sprawach dotyczących korupcji, zwłaszcza w ramach zamówień publicznych i prywatyzacji;

13. nadal jest poważnie zaniepokojony nieskutecznością systemu sądownictwa, ryzykiem politycznej ingerencji w procesy sądowe, upolitycznieniem procedur mianowania, fragmentacją wymiaru sprawiedliwości i procesem budżetowania w zakresie ścigania przestępstw oraz ryzykiem konfliktu interesów w wymiarze sprawiedliwości; apeluje do nowych przywódców kraju o podjęcie reform strukturalnych i instytucjonalnych dotyczących m.in. harmonizacji czterech różnych systemów prawnych; zwraca się do nich o przyjęcie zaleceń Komisji dotyczących takich kwestii jak reforma instytucjonalna wymiaru sprawiedliwości na szczeblu państwowym, w tym przyjęcie ustawy o sądach Bośni i Hercegowiny; apeluje do nowej Rady Ministrów o przyjęcie już przygotowanej nowej strategii dotyczącej reformy wymiaru sprawiedliwości; ponownie wyraża poparcie dla biura Rzecznika Praw Obywatelskich; zauważa, że moratorium na wykonywanie kary śmierci wciąż figuruje w konstytucji Republiki Serbskiej, i wzywa władze Republiki Serbskiej do zniesienia kary śmierci bez dalszej zwłoki;

14. wyraża zaniepokojenie w związku z tym, że dostęp do bezpłatnej pomocy prawnej jest bardzo ograniczony i że prawo do jej świadczenia wciąż nie jest w pełni uregulowane prawnie w całej Bośni i Hercegowinie, co ogranicza prawo najsłabszych do sprawiedliwości; apeluje do właściwych władz o przyjęcie ustawy dotyczącej bezpłatnej pomocy prawnej na szczeblu państwa oraz o jasne zdefiniowanie roli społeczeństwa obywatelskiego w świadczeniu takiej pomocy;

15. z zadowoleniem przyjmuje poszerzenie usystematyzowanego dialogu między UE a Bośnią i Hercegowiną dotyczącego wymiaru sprawiedliwości, tak aby obejmował on dodatkowe kwestie związane z praworządnością, zwłaszcza korupcją i dyskryminacją, oraz przyniósł pewne pozytywne wyniki w zakresie współpracy regionalnej, sądenia zbrodni wojennych, a także profesjonalizmu i skuteczności wymiaru sprawiedliwości; z zadowoleniem przyjmuje włączenie

Czwartek, 30 kwietnia 2015 r.

społeczeństwa obywatelskiego do tego procesu; zauważa, że warunki w niektórych sądach jednostek administracyjnych poprawiły się, w tym pod względem ochrony świadków;

16. jest zaniepokojony, że w niektórych oświadczeniach zakwestionowano legalność wyroków MTKJ, podważając tym samym autorytet trybunału w Hadze; wzywa do podjęcia działań w celu zwiększenia ochrony ofiar i poprawy działania Prokuratury Bośni i Hercegowiny poprzez dokonanie przeglądu osądzania zbrodni wojennych kategorii II; z zadowoleniem przyjmuje postęp w nadrabianiu zaległości w sprawach dotyczących zbrodni wojennych; zauważa, że usprawniono ściganie zbrodni wojennych obejmujących przemoc seksualną, i domaga się kontynuowania tego procesu w przyszłości; podkreśla, że właściwe władze powinny przyjąć oczekiwany od dawna krajowy program na rzecz poprawy statusu ofiar takich zbrodni wojennych, w tym ich prawa do odszkodowania, w celu zapewnienia im skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz dostosowania prawa karnego Bośni i Hercegowiny dotyczącego przemocy seksualnej do międzynarodowych standardów;

17. wyraża zaniepokojenie stale wysoką liczbą osób zaginionych i powolnymi postępami w rozwiązaniu tej kwestii; wzywa władze do zapewnienia intensywnej współpracy obu jednostek wchodzących w skład państwa oraz do zwiększenia wysiłków służących poszukiwaniu osób zaginionych;

18. pamięta o wszystkich ofiarach ludobójstwa w Srebrenicy w 1995 r. i składa kondolencje ich rodzinom oraz łączy się w bólu z osobami, które przeżyły; wspiera organizacje takie jak „Matki Srebrenicy” i „Enklawy Žepa” w związku z ich decydującą rolą w budzeniu świadomości i budowaniu szerszych podstaw pojednania wśród obywateli tego kraju; wzywa wszystkich obywateli Bośni i Hercegowiny, aby 20. rocznica masakry w Srebrenicy była dla nich okazją do większego pojednania i zacieśnienia współpracy, co jest podstawowym warunkiem dalszych postępów wszystkich krajów tego regionu na drodze ku integracji europejskiej;

19. z zaniepokojeniem zauważa, że w Bośni i Hercegowinie nadal znajduje się 84 500 osób przesiedlonych wewnątrz kraju (IDP) i 6 853 uchodźców; jest zaniepokojony łamaniem praw osób powracających w Republice Serbskiej; z zadowoleniem przyjmuje jednak nowe środki przyjęte przez parlament federacyjny, umożliwiające osobom powracającym z Republiki Serbskiej dostęp do świadczeń emerytalnych i opieki zdrowotnej w Federacji, podkreślając, jak ważny jest równy dostęp wszystkich obywateli do świadczeń socjalnych; apeluje do organów władzy na wszystkich szczeblach, zwłaszcza do władz Republiki Serbskiej, o ułatwienie i przyspieszenie powrotu IDP i uchodźców dzięki wprowadzeniu i zastosowaniu wszelkich niezbędnych środków legislacyjnych i administracyjnych; wzywa do współpracy w tym zakresie oraz do stworzenia odpowiednich warunków ich pokojowej i trwałej ponownej integracji; wzywa do skutecznego wdrożenia zweryfikowanej strategii dotyczącej załącznika VII do porozumienia pokojowego z Dayton; wzywa do dalszej dobrej współpracy regionalnej w ramach procesu realizacji Deklaracji z Sarajewa; apeluje o kompleksowe podejście w celu zajęcia się nierozwiązanymi problemami związanymi z oczyszczeniem kraju z min do 2019 r.;

20. ponownie zapewnia o swoim poparciu dla liberalizacji reżimu wizowego, która przyniosła widoczne pozytywne efekty dla obywateli Bośni i Hercegowiny; ponawia swoje zobowiązanie do ochrony prawa obywateli Bałkanów Zachodnich do podróży bezwizowych; jednocześnie apeluje o przyjęcie na szczeblu krajowym środków, w szczególności o charakterze społeczno-gospodarczym, na rzecz grup szczególnie wrażliwych, jak też apeluje o aktywne środki na rzecz zacieśnionej współpracy i wymiany informacji w celu zlikwidowania sieci przestępczości zorganizowanej, wzmocnienia kontroli na granicach i organizacji kampanii budzenia świadomości; wzywa Komisję do przyjęcia środków w celu zachowania integralności systemu bezwizowego oraz wyeliminowania we współpracy z państwami członkowskimi potencjalnych przypadków nadużyć w ramach unijnego systemu azylowego;

21. stwierdza, że zwalczanie przestępczości zorganizowanej i korupcji ma zasadnicze znaczenie dla przeciwdziałania próbom infiltracji systemu politycznego, prawnego i gospodarczego przez przestępców; zauważa, że poczyniono pewne postępy w zakresie walki z przestępczością zorganizowaną i terroryzmem; przypomina o znaczeniu wdrożenia zaleceń GRECO; jest zaniepokojony raportami o rosnącej radykalizacji młodzieży w Bośni i Hercegowinie, której stosunkowo duża grupa, jeśli porównać z innymi krajami regionu, przyłącza się do terrorystycznych bojówek ISIL; apeluje do władz o zmianę kodeksu karnego w celu surowszej penalizacji finansowania terroryzmu; z zadowoleniem przyjmuje zmianę kodeksu karnego w celu zakazania i karania przystępowania do zagranicznych grup paramilitarnych, mającą na celu zapobieganie radykalizacji religijnej; ponadto podkreśla znaczenie zapobiegania wszelkim formom ekstremizmu i agresywnej

Czwartek, 30 kwietnia 2015 r.

radikalizacji; z zadowoleniem przyjmuje także operacje policyjne na wielką skalę w całej Bośni i Hercegowinie, które doprowadziły do aresztowania podejrzanych o organizowanie, wspieranie i finansowanie działalności terrorystycznej, w tym cudzoziemskich bojowników; apeluje o włączenie do kodeksu karnego Federacji Bośni i Hercegowiny zapisu o przestępstwie z nienawiści; wyraża uznanie dla właściwych urzędów Bośni i Hercegowiny za profesjonalizm okazany w podejmowanych wysiłkach i za determinację w walce z rosnącymi zagrożeniami dla bezpieczeństwa; wzywa Komisję do udzielenia właściwym władzom pomocy w likwidowaniu zagrożeń dla bezpieczeństwa i terrorystycznych;

22. stanowczo potępia atak terrorystyczny przeprowadzony w dniu 27 kwietnia 2015 r. na posterunek policji w mieście Zvornik we wschodniej Bośni, wskutek którego poniósł śmierć jeden policjant, a dwóch innych zostało rannych; wyraża swoją solidarność z ofiarami i ich rodzinami; zdecydowanie potępia agresywną ideologię ekstremistyczną, która była podstawą tego ataku; wzywa właściwe władze, odpowiedzialne organy bezpieczeństwa oraz instytucje wymiaru sprawiedliwości do współpracy w przeprowadzeniu szybkiego i gruntownego dochodzenia oraz w zapobieganiu przyszłym atakom; wyraża nadzieję, że instytucje i obywatele Bośni i Hercegowiny zjednoczą się w walce z zagrożeniem terrorystycznym i ekstremizmem;

23. zauważa, że Bośnia i Hercegowina nadal jest krajem pochodzenia, tranzytu i przeznaczenia handlu ludźmi; zaleca władzom podjęcie skutecznych środków, w tym środków legislacyjnych, mających na celu zwalczanie handlu narkotykami i handlu ludźmi oraz zapewnienie ochrony ofiarom handlu ludźmi;

24. za istotne uważa zwiększenie roli społeczeństwa obywatelskiego poprzez umożliwienie mu artykułowania interesów obywateli, zwłaszcza w odniesieniu do młodzieży, jak miało to miejsce rok temu podczas tzw. plenów; przypomina, że społeczeństwo obywatelskie może wnieść wkład w rozwój społecznie spójnego i demokratycznego społeczeństwa, świadcząc istotne usługi społeczne; zauważa, że przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego powinni odgrywać ważną rolę w ułatwianiu procesu przystąpienia do UE; wzywa Komisję do zwiększenia dostępności funduszy europejskich dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego; zauważa, że instytucjonalne mechanizmy współpracy ze społeczeństwem obywatelskim nadal są słabe i utrudniają rozwój bardziej partycypacyjnej, otwartej i sprawnie działającej demokracji w całym kraju; apeluje w związku z tym o utworzenie przejrzystych i sprzyjających włączeniu mechanizmów konsultacji publicznych, które będą obejmowały wszystkie zainteresowane podmioty publiczne, o ustanowienie ram publicznej debaty na temat ważnych decyzji ustawodawczych i o przyjęcie krajowej strategii społeczeństwa obywatelskiego; jest zaniepokojony doniesieniami o przypadkach zastraszania podczas zeszłorocznych niepokojów społecznych;

25. za niezbędne uważa działania na rzecz otwartego i tolerancyjnego społeczeństwa w Bośni i Hercegowinie oraz ochrony i wspierania mniejszości i grup szczególnie wrażliwych; przypomina, że niewykonanie wyroku w sprawie Sejdić i Finci skutkuje otwartą dyskryminacją obywateli Bośni i Hercegowiny; apeluje o podjęcie kroków na rzecz zwiększenia roli rzecznika praw człowieka i opracowanie strategii likwidacji wszelkich form dyskryminacji na szczeblu państwowym we współpracy ze społeczeństwem obywatelskim; apeluje do właściwych organów o dalszą harmonizację ustawodawstwa krajowego ze wspólnotowym dorobkiem prawnym, poświęcając szczególną uwagę dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność i wiek, jak podkreślono w usystematyzowanym dialogu; wzywa Ministerstwo Praw Człowieka i Uchodźców Bośni i Hercegowiny do niezwłocznego powołania grupy roboczej ds. opracowania poprawek do ustawy antydyskryminacyjnej; jest zaniepokojony faktem, że mowa nienawiści, przestępstwa z nienawiści i groźby wymierzone w osoby LGBTI oraz ich prześladowanie i dyskryminacja są nadal powszechne; zachęca władze do wdrożenia działań służących zwiększeniu wiedzy na temat praw osób LGBTI i skierowanych do wymiaru sprawiedliwości, organów ścigania oraz opinii publicznej; z zaniepokojeniem zauważa, że nadal pojawiają się doniesienia o przypadkach dyskryminacji na tle religijnym;

26. głęboko ubolewa nad stałą marginalizacją i dyskryminacją Romów; pochwała postępy poczynione w zakresie zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych Romów, jednak zachęca do czynienia dalszych kroków, aby poprawić warunki życia ludności romskiej dzięki zwiększeniu ich dostępu do zatrudnienia, opieki zdrowotnej i edukacji;

27. zauważa, że choć istnieją przepisy prawne gwarantujące prawa kobiet i równouprawnienie płci, to w kwestii ich przestrzegania osiągnięto jedynie niewielkie postępy; wzywa właściwe organy do podejmowania starań na rzecz zwiększenia obecności kobiet w polityce i na rynku pracy, działań mających na celu zwalczanie na rynku pracy dyskryminacji kobiet ze względu na ciążę i urlop macierzyński, do poprawy sytuacji społecznej i ekonomicznej kobiet, do wspierania, ochrony i wzmocnienia ich praw oraz, ogółem, do budzenia świadomości publicznej i zrozumienia ze strony

Czwartek, 30 kwietnia 2015 r.

opinii publicznej dla praw kobiet; wzywa władze do przyjęcia strategii na rzecz wdrożenia Konwencji Rady Europy w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej oraz do ustanowienia zharmonizowanego systemu monitorowania i gromadzenia danych o przypadkach przemocy wobec kobiet;

28. wzywa Bośnię i Hercegowinę do niezwłocznego włączenia orientacji seksualnej i tożsamości płciowej do ustawy o przestępstwach popełnianych z nienawiści, a tym samym umożliwienia skazywania osób, które stosują różne formy prześladowania z powodu orientacji seksualnej lub tożsamości płciowej;

29. zauważa, że obowiązują przepisy dotyczące wolności słowa; jest zaniepokojony jednak polityczną i finansową presją na media i przypadkami gróźb pod adresem dziennikarzy i wydawców oraz ich zastraszania, w tym również w okresie przedwyborczym; potępia próby podważania obowiązujących przepisów, co może mieć negatywne skutki dla wolności słowa i wolnych mediów, w tym mediów internetowych; podkreśla, że wydarzenia takie jak nalot policji na biura portalu Klix.ba w Sarajewie lub niedawne uchwalenie przez Zgromadzenie Narodowe Republiki Serbskiej kontrowersyjnej ustawy o porządku publicznym budzą poważne obawy o wolność słowa i wolność mediów w tym kraju, w tym mediów społecznych; podkreśla, że zdolność mediów do działania bez strachu ma podstawowe znaczenie dla zdrowej demokracji; apeluje o pełne poszanowanie wolności słowa i wolności mediów oraz umożliwienie dziennikarzom otrzymywania informacji na tematy będące przedmiotem publicznego zainteresowania; podkreśla, że stabilne finanse, niezależność redakcyjna, transmisje we wszystkich językach urzędowych i pluralizm są niezbędnymi elementami mediów publicznych; wzywa władze do wypełnienia wszystkich luk legislacyjnych, które systematycznie utrudniają pełną przejrzystość w zakresie własności mediów oraz do rozpoczęcia procesu regulacji, aby zapewnić, że nie jest wywierany żaden niepożądany wpływ polityczny; apeluje do właściwych organów, aby zagwarantowały polityczną, instytucjonalną i finansową niezależność nadawców publicznych oraz zharmonizowały ustawodawstwa poszczególnych jednostek administracyjnych pierwszego stopnia dotyczące telewizji i radiofonii publicznej z ustawodawstwem na szczeblu państwowym; apeluje o powołanie dyrektora zarządu bośniacko-hercegowińskiego Urzędu Regulacji Komunikacji na podstawie kryteriów merytorycznych;

30. pozostaje zaniepokojony segregacją dzieci w szkołach publicznych na podstawie pochodzenia etnicznego; zauważa, że trzy różne programy nauczania utrudniają wspólne i obiektywne poznawanie przez wszystkich wspólnej historii i niedawnych wydarzeń historycznych; wzywa władze do skutecznego wdrożenia zasad edukacji integracyjnej w odniesieniu do dzieci niepełnosprawnych; apeluje do nowych przywódców kraju o promowanie otwartego i niedyskryminującego systemu szkolnictwa bez dalszej zwłoki w obu jednostkach wchodzących w skład państwa i w okręgu Brčko, wyeliminowanie segregacji różnych grup etnicznych i czynienie postępów w reformie szkolnictwa służących poprawie standardów edukacyjnych i wprowadzeniu wspólnego programu nauczania; apeluje również o przyspieszenie wdrażania planu działania w dziedzinie potrzeb edukacyjnych dzieci romskich i ich integracji w systemie szkolnictwa;

31. przypomina, że protesty z lutego 2014 r. były manifestacją wyraźnego żądania reform społeczno-gospodarczych ze strony obywateli Bośni i Hercegowiny; wyraża głębokie przekonanie, iż wdrożenie środków w sześciu kluczowych obszarach reformy w ramach Paktu na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia ponownie ożywi znajdujące się w stagnacji reformy społeczno-gospodarcze, w tym w zakresie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia oraz zamówień publicznych; wzywa nowe władze na szczeblu państwowym, jednostek administracyjnych pierwszego stopnia i kantonów, aby ściśle współpracowały, aby uczynić zarządzanie gospodarcze i Pakt na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia czołowym priorytetem reform; podkreśla potrzebę dalszego rozwijania i wdrażania programu reform gospodarczych;

32. uważa, że Bośnia i Hercegowina dokonała znikomych postępów w kierunku realnej gospodarki rynkowej; podkreśla, jak ważne jest uporanie się z presją konkurencyjną i mechanizmami rynkowymi; wyraża zaniepokojenie, iż istotne słabości otoczenia biznesowego nadal negatywnie wpływają na rozwój sektora prywatnego i bezpośrednich inwestycji zagranicznych; apeluje do właściwych władz o zajęcie się problemami takimi jak słabe egzekwowanie prawa, duży sektor nieformalny oraz wysoki poziom korupcji, co szkodzi otoczeniu biznesowemu; apeluje o harmonizację z dyrektywą Wypłacalność II;

33. podkreśla potrzebę reformy i harmonizacji rozdrobnionych systemów ochrony socjalnej, aby odpowiadały potrzebom obywateli oraz aby zapewnić równe traktowanie wszystkich obywateli, ograniczyć ubóstwo i stworzyć siatkę bezpieczeństwa socjalnego, która będzie lepiej ukierunkowana na osoby ubogie i wykluczone społecznie; podkreśla, że dobrobyt gospodarczy i perspektywy zatrudnienia, zwłaszcza dla ludzi młodych, mają kluczowe znaczenie dla rozwoju kraju; wzywa władze o wdrożenie reform rynku pracy w celu rozwiązania problemu bardzo wysokiego bezrobocia

Czwartek, 30 kwietnia 2015 r.

z naciskiem na bezrobocie młodych ludzi, kobiet i bezrobocie długotrwałe; zauważa, że prawa pracownicze i prawa związków zawodowych są wciąż ograniczone; wzywa władze do dalszego udoskonalania i harmonizowania odnośnych praw w całym kraju; podkreśla potrzebę udoskonalenia szkolnictwa i szkoleń, aby uporać się z problemem niedopasowania umiejętności i zwiększyć szanse na zatrudnienie, zwłaszcza osób młodych;

34. podkreśla znaczenie harmonizacji i poprawy obowiązujących praw związków zawodowych i przepisów dotyczących warunków pracy, które obecnie nie są identyczne we wszystkich sektorach; zauważa również, że świadczenia socjalne i emerytury nie są równo rozdzielone;

35. zauważa, że w dziedzinie środowiska i zmiany klimatu dokonano znikomych postępów, i wzywa władze do poprawy ochrony środowiska zgodnie z normami UE; wzywa Bośnię i Hercegowinę do respektowania jej zobowiązań wynikających z Traktatu o Wspólnocie Energetycznej i układu o stabilizacji i stowarzyszeniu, oraz do zapewnienia odpowiedniego i szybkiego przyjęcia wspólnotowego dorobku prawnego w dziedzinie ochrony środowiska, w tym w zakresie zapobiegania nadmiernemu zanieczyszczeniu powietrza z rafinerii ropy naftowej w Bosanskim Brodzie; podkreśla, że Bośnia i Hercegowina powinna rozpocząć całkowite wypełnianie zobowiązań dotyczących Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym (konwencji z Espoo, 1991 r.) i protokołu w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (protokołu z Kijowa 2003 r.), zwłaszcza w odniesieniu do działalności w basenie rzeki Neretwa i Trebišnjica;

36. z zadowoleniem przyjmuje konstruktywne i proaktywne stanowisko Bośni i Hercegowiny w odniesieniu do promowania współpracy regionalnej; z uznaniem przyjmuje częste wspólne patrole graniczne z krajami ościennymi; podkreśla, że stosunki dobrosąsiedzkie są kwestią najwyższej wagi; zwraca się do nowych przywódców, aby kontynuowali i zwiększali wysiłki na rzecz rozwiązania nieuregulowanych sporów z krajami ościennymi dotyczących granic i własności; zachęca Bośnię i Hercegowinę do zakończenia procesu demarkacji granicy z Czarnogórą w dobrej wierze i na postawie porozumienia z maja 2014 r.;

37. z zalem zauważa, że w polityce zagranicznej Bośni i Hercegowiny utrzymuje się rozbieżność stanowisk, z czego wynika niski poziom dostosowania do stanowisk UE (52 %); przypomina o pierwszorzędym znaczeniu jednolitej polityki zagranicznej Bośni i Hercegowiny; jest zaniepokojony konsekwencjami odrzucenia przez Rosję standardowych sformułowań Rady ds. Zaprowadzania Pokoju co do integralności terytorialnej Bośni i Hercegowiny oraz jej negatywną reakcją w odniesieniu do aspiracji Bośni i Hercegowiny związanych z przystąpieniem do UE; z zadowoleniem przyjmuje dalszą obecność operacji ALTHEA, w ramach uaktualnionego mandatu ONZ, z naciskiem na budowanie potencjału i szkolenie;

38. wzywa nowo wybrane instytucje Bośni i Hercegowiny do wykorzystania okazji, jaką daje nowe stanowisko UE do zawarcia umowy w sprawie podpisania układu o stabilizacji i stowarzyszeniu/umowy tymczasowej, przy uwzględnieniu przystąpienia Chorwacji do UE i konieczności utrzymania tradycyjnej wymiany handlowej;

39. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji wiceprzewodniczącej/wysokiej przedstawiciel, Radzie, Komisji, Prezydium Bośni i Hercegowiny, Radzie Ministrów Bośni i Hercegowiny, Zgromadzeniu Parlamentarnemu Bośni i Hercegowiny, a także rządowi i parlamentom Federacji Bośni i Hercegowiny i Republiki Serbskiej i samorządom 10 powiatów/kantonów.